

Budoucnost a minulost

Simone Weilová napsala, že ničení minulosti je snad největším ze všech zločinů. (Znám to zatím jen z anglického překladu: „The destruction of the past is perhaps the greatest of all crimes.“) To je jistě pravda, pokud dáme důraz na to „snad“ a pokud nebudeme trvat na tom, že to je opravdu ten největší zločin. Stačí uvážit, proč vlastně je to tak zlé a zločinné, když je ničena (nebo třeba jen zastírána, „předělávána“ a přemalovávána apod.) minulost: je to tak zlé, protože je tím ničena budoucnost. Minulost sama o sobě není ničím posvátným, ale je naprosto nezbytným předpokladem pro to, co má přijít a co přichází jako něco vskutku nového: nic nového nemůže přijít, pokud to nedokáže nějak reagovat a navázat na to, co tu už bylo a je, co se už stalo a čeho relikty tu jsou k dispozici všemu, co chce jít dál a výš, k něčemu lepšímu. Nic lepšího totiž nemůže být uskutečněno „na zelené louce“, ale jen tak, že je proměňováno, upravováno a opravováno to, co tu právě je ve vší své nedokonalosti a co tu zbylo z toho již pominulého. Skutečně největším zločinem je podvracení a ničení budoucnosti, neboť na to nikdo nemá právo: budoucnost přichází jako dar, jako milost, jako vysvobození, které nikdo nemůže dát ani sobě, natož druhým. Budoucnost je to, co nás zavazuje, čím jsme zavazováni a k čemu jsme zavazováni: jen v budoucnosti můžeme uskutečňovat to, co je potřebné, tj. co „má být“ uskutečněno, k čemu jsme voláni a povoláni. To, co se „má“ stát, co „má být“ přichází spolu s budoucností, a budoucnost přichází právě proto, aby se to mohlo stát, aby to mohlo být uděláno, uskutečněno. Tam, kde je ničena budoucnost, stává se i sama minulost nicotnou a zbytečnou, protože už není k ničemu, na nic už nelze reagovat, nic nelze upravovat a opravovat, nic nelze vylepšovat ani napravovat, neboť k tomu všemu je zapotřebí především přicházející budoucnosti samé, a ovšem také naslouchání těch, kteří dovedou rozpoznat, k čemu jsou vyzýváni a k čemu jsou zavazováni. Zvláštním, zcela specifickým způsobem, jak lze narušovat a ničit budoucnost, je předstírání něčeho naprosto nového, co na žádnou minulost navazovat nepotřebuje a co dokonce údajně vyžaduje, aby veškerá minulost byla vymazána, zlikvidována nebo aspoň přemalována a mystifikována.

(Písek, 081024-3.)